VOLAPÜK VALÖPO VEÜTIK

VÖG VOLAPÜKA.

VOLAPÜK. MENEFE BAL PÜKI BAL.

‚Daniil Morozov': vicifal
e redakan,
‚shido2308@yahoo.com',
‚Ekaterinburg', ‚Rossija' / Rusän.

Jäfidot soga bevünetik Volapüka.

YELOD 33id. NÜM: 7. 2023 YULUL. PADS: 57 jü 64.

O Volapükaflens valöpo!

Äsä lautan alik vödemas Volapükik sevob gudiko, viovemo alutan, kel penon Volapüko, riskon ad pölön. Otosi vödems fa ‚Kniele' in nüm at papüböls ko pläns cifala blöfons. Ye binos bisarik, das pükisev süperik nemögon nen spik. Dinastad at tefon i Volapüki. Pük pageböl dabinon in tikäl menik, ab kösömo no pebepenon lölöfiko in vödabuks e gramatibepenots; zuo cil nonik elärnonöv-la püki oka nen pläg e period pölas.

Te spik (keninükamü jäf tradutik) mögükon küpi patas veütik mödik in pük, bevü votiks sinifas difik vöda ömik (leigodolsös sinifi stamäda: näst < in subsats: **renaranäst**, **bödanäst**, u sinifis ela **tävan** in vödagrups: „tävan zü tal", „bam te pro tävans!", u gebädis ela **balionan** in tikodayumäts sököl: „bankrut balionana Lamerikänik", „balionans e dönu balionans esakrifons lifi okas"), vödasinifa ma yümots pegeböl mögika, grupas vödas siämaröletik, löneda vöda ömik pö tikodayumät, vödipladama komandabik ä mu suemovika, dista siämik vü vöds sümik ma fonet e tümolog (sams: **verat**, **verät**; **no**, **nö!**). Ön tef at Volapükans boso sümons ad cils, kels lärnonsöv püki in vol müätanas, kö te buks labü vödems dasamik eretonsöv. Sötoy gebön Volapüki, dat osuemoy, vio pastukon e vio notodon tikodis valasotik. No dredälobsös ad gebön Volapüki! Kin votik plä obs dunonöv-li osi?

Valikosi gudikün oles vipom redakan:

Даниил Морозов

COGED TELID SE „COGIKOS VOLAPÜKIK”
fa hiel Rupert Kniele (1887).

PÜK RIGIK (‚KNIELE’).

Vor und nach.

Frau: ,,Ehe wir uns heirateten, behauptetest du, ich sei dein Alles, und jetzt gehst du jeden Abend ins Wirtshaus.“

Mann: „Ganz richtig, damals warst du mein Alles; nun aber bist du nur meine Hälfte.“

VÖNA=VOLAPÜK (‚KNIELE’).

Bɐo e poso.

Ji-man: ‚Bɐfo ɐmatobs obis, ɐilesagol, das binob-la valikos* olik, e nu golol in lotɐgi vendel alik.‘

Man: ‚Levelɐtiko, tiemo ɐbinol valikos obik, ab nu binol te laf** oba.‘

VOLAPÜK PEREVIDÖL (‚PHILIPPS’).

Büo e poso.

Vom: „Büä ämatikobs, ai äsagol, das binob valikos* olik, e nu golol ini bötädöp alsoaro.”

Man: „Go verätiko, ettimo äbinol valikos* obik, ab nu binol te laf* oba.”

KÜPET.

* Hiel Kniele ägebom vödis at ma notodotamods Deutäna= pükik. (1) ‚Du bist mein Alles’ voiko sinifon: „Buol pö ob bu va= likos.” (2) Matanapär palecedon balat bal, kludo kanoy lecedön jimatani e himatani lafis bofik balata at. Ye Deutänapüko hima= tan suvo nemom jimatani oka: „laf gudikum oba”. In coged at kluo man äkanom sagön jimatane oka: „binol te laf oba”. Voiko ye no daloy tradutön vödiko pükalönis somik. Cogeds suvo se= kidons lölöfiko de pükalöns natapüka, e no kanons patradutön siämöfiko. Volapükans ettimik (ed i nutimiks) ömna no seve= dons atosi.

BESPIK BEVÜRESODIK.

‚*Igor Wasilewski*’. El „laf gudikum oba” jinon komädön in püks mödikum Yuropik, id in Linglänapük, Polänapük e rets. Ye no kanoyöv gebön oni Yapänapüko e fümiko pö püks votik ömik. Kluo, äsä sagol, nedoyöv gebön fraseodis vo neudikis.

‚*Hermann Philipps*’. Gidetol. If ye geboy fraseodis vo neu=dikis, coged mödadilo paperon. Fikulos ad cogön Volapüko. ☺

COGED KILID SE „COGIKOS VOLAPÜKIK”
fa hiel Rupert Kniele (1887).

PÜK RIGIK (‚KNIELE’).

Gebildete Wirtstochter.

Touristen: „Fräulein, was giebt's zu essen?“

Wirtstöchterlein: „Wir haw-wen geschlacht, meine Herren, Sie können Alles hawwe, was e Schwein biete kann.“

VÖNA=VOLAPÜK (‚KNIELE’).

Linkipa of-son pekulivɘl.

Tɐdels: ‚O vomɐl, kis si-binos al fidɵn?‘

Linkipa of-sonil: ‚Emitelobs, o sɵls oba, kanons labɵn vali-kosi, kel(os)i svin aikanom lofɵn.‘

VOLAPÜK PEREVIDÖL (‚PHILIPPS’).

Lotidanadaut kulivik.

Törans: „O vomül! kis binon-li dagetov ad fidön?”

Lotidanadautil: „Epugobs, o söls! Kanols dagetön valikosi ut, kel(os)i svin kanon lofön.”

NOET FA ‚H. PHILIPPS’.

Coged at binälon in gesag drolik dautila, jikel ämigof dialegi okik Hesänik ko Löpa=Deutänapük.

Te dialeg Hesänik: „Mer hawwe geschlacht, mei Herrn, Sie kenne alles hawwe, was e Schwein biete kann.”

Te Löpa=Deutänapük: „Wir haben geschlachtet, meine Herren, Sie können alles haben, was ein Schwein bieten kann.”

Zuo vomül at ägebof fomüli drolik: ‚was ein Schwein bieten kann’. Löpa=Deutänapüko fomül somik te pagebon tefü pö=sods menik lifik.

Klülos, das atos valik no dabinon in Volapük. Ad suemön cogedi at, mutoy i sevön, das ettimo Deutänans tio valiks äspi=kons dialegi seimik, e das älecedoy osi sevädoti kulivama, ad spikön Löpa=Deutänapüki — kelos suvo ye ämiplöpon boso. ■

VII:60:2023

KID NOG BAL.

Fa ‚Frank Roger' (tiäd rigik: ‚One More Kiss'). Tradutod fa ‚Hermann Philipps'.
El * malon vödis nekösömik, kels paplänons finü vödem.

El Melvin älükömom ini flitömapof bevünetik di ‚Bangkok', ädalogom rietalinagloki okik, ed äkonstatom, das älabom timi mödik ad drinön bovületi bal kafa. Ga sio äbinos gölik e demü deflit e kobikam oma. Äbinom boso närvodik demü veüt dinäda okik, e ‚cappuccino' önätükon takedi oma.

Du äslürfom kafi, egetom nuni su pokatelefonöm oka. Äbinos te magod jiblonana. Vödem nonik ädabinon, ab no äneodom somiki. Atosi ispetom. Äsevom, das töbids oka öbinons vemo riskodiks, ab mesed ödigädon osi – if val öplöponöv.

Te ämutom stebedön, jüs vomül in magod öpubof is pö flitömapof, kidön ofi ma mod löfanas u flenas nabätik, e täno val ösekidon de om. Dub kid at salif bosik pötökon, ed ut ofik äninädon notetis völadik as binäds biologakiemik* pijüfölis, kelis ösötom loveükön vomüle votik in ‚Amsterdam', magodi jikela ögetom pö lüköm usik oma.

Sosus notets* püloveükons – dub kid dönu –, te nog önedom ramenön mesedi okik pö top pibalädüköl, e fagikön ko mon mödik, keli ökanom fegebön. Ab büo ömutom getön notetis* pijüföl et. Leno äsevom soti otas, e klüliko no äsötom sevön oni. Fümo äveütons ed ävöladons saidiko, das noganükam dotabik ätöbidon ad loveükön so bisariko onis. Äsenälom oki bosilo äsä veigani* brietadrogas*, e roul omik ba äbinon leigätod otosa tefü smug negitöfik notetas*. Buäd ye äbinon, das notets* in salif oma pijüföls öbinons nedatuvüloviks*, „nelogädiks". Ön mod nonik pold u cifod flitömapofa ökanons fanön u fanäbükön omi. Atosi nemu äspelom.

Jiblonan yunik gudiko peklotöl nu äkömof ini bumot flitömapofa, ed äzilogof. Ämemosevom logodi ofa – jenöfo äbinof jiyunan in magod. Nendoto igetof magodi logoda omik in telefonöm mödikanik oka. Ven ämemosevof omi, ägolof äl om vifiko. Ventür nu öprimon.

Äbetikom büdülis oka. Kid äsöton logotön löliko natöfik; om e jiyunan äsötons bitön äsva äbinonsöv flens nabätik. Valöpo in top at galädakäms* e sefagalädans* ädabinons, ämutons kluo prüdön, das nek ösenälon-la miniludi seimik. El Melvin isäkom ninälo oke, demü kod kinik kolköm ösöton jenön pö flitömapof: top vemo riskodik. Ba kom kämas e sefagalädanas* öläsikon-li riskodi vüköma pösodas votik? Nefrut ba binon-li frut?

VII:61:2023

No plu älabom timi ad meditön. Jiyunan ästanof nemediko fo om, älüsmililof omi nen ladöf, äseitof bradi oka sui jot omik, ed äkidof omi sui lips oma. Täno ästepof pödio, ed äküpom logedi koldälik in logs ofa. Äsagof nosi, äsimulof leditaglidi, ed ämogolof. Äläkom lipis oka. Notets* pijüföl piloveükons. Jiyunan idunof utosi, pro kelos äpeloy ofe. Äbinof mu koldälik, ab äkanom-li spetön bosi votik?

Koedom registarön oki demü flit lü ‚Amsterdam’, ägolom da spadäds toläda e notidasefablufam, ed äspatom bei mödot bötädöpas e selidöpas lü deflita⸗lecem. Timi anik nog äreton, jüs ökanoy nüstepön ini flitöm. Voiko nos ökanon neplöpön jü lüköm ini finatop omik.

Äsä ispetom, nos patik äjenon dü flit. Vü säned e janed mödadilo äslipom. Jenäd boso fikulik öbinon-la kolköm balidfovik. Äspelom ye, das öjenon so fasiliko, äsä kolköm balid.

Pos lüköm ädugolom tolädi, äsumom päkemi oka, ed ägolom äl segolöp, ven ägetom nuni su telefonöm oka. Äbinos magod jiyunana redaherik, jöniko logotöla. Ägesleifom telefonömi ini pok, ed äloegom ad süpäd oka jiyunani ya kömön spidiko äl om. Älüsmililof ladöfiko omi, äbradof omi, ed äkidom omi vemiko sui lips oma. Dist kion leigodü jiblonan koldälik et in ‚Bangkok’! Ad süpäd oma igo ädanof omi, ägüflekof e vifiko ämogolof.

Äsäditretülom. Jenäd lölik äbinon so vifik e prodädik. Notets* pijüföl piloveükons ofe. Te nog ämutom sumön moni, e täno ökanom juitön lifi. Ägolom ve luyal me nuf pitegöl äl ‚Sheraton Airport Hotel’, kö dun fifümik öjenon-la.

Lafavegamo* älogom jiyunani redaherik votik, kel äkömof äl om. Mu vemo leigo äsümof ad jiyunan, magodi kela igetom. Ab kif üfo ibinof-li jiyunan balid? Ba äbinof-li sümedan*, kel pisedof fa grup votik ad defanön notetis*? Atos bo äbinon kod, das irivof so göliko, ed ibitof me lanäl so nekösömik.

Sötom-li spikön jiyunane telid at – jiyunane „legik” – dö säkäd at? Ab ya äbinos tu latik. Jiyunan äseitof nami ofa sui jot omik, äkidof omi, äsagof mürölo vödis anik, ed ämogolof. „Godö!, kisi edunob-li?”, ätikom. „Elove⸗ükob-li notetis* jiyunanes bofik? Kis osekon-li se atos?” Täno tikod votik äsüikon pö om jeikölo: Ba jiyunan balid noe idefanof-la notetis*, abi iloveükof-la bosi ome dub kid, äsevölo, das jiyunan votik ösökof sunädo ofi? Ba iloveükof-li notetis* distik pijüföl, u virudi, u bosi jenöfiko mu badiki? Ön jenet at ebo nu iloveükom atosi jiyunane telid sa notetis* rigik – pläsif ots ya pimoükons dub virud et.

VII:62:2023

E veütikumo: Öpeloy-li ome, nü erübükom löliko bligi oka? Kisi ösötom-li nu dunön? Tio ädäsperom, ven ägetom nuni zuik su telefonöm oka. Ägleipom oni me nams dremöl. Äbinos nun te brefik: „ELELÄSIKOL.” Atos ämuton sinifön, das no ögetom peloti; e das ösedons-la eki, kel ölaidabebüdülon* omi. Mu gudiküno sötom lüvön vifiko topi at.

Töbo latikumo mö sekuns nemödik nun dönu äkömon. Abinos magod jiyunana blägaherik e vödem brefik: „KID NOG BAL.”

Kis nu atos äbinon-li? Älofoy-li ome mögodi telid? Ab stopö! Kin isedon-li nuni at? Pösods rigik-li, ud utans, kels ivüjäfükons-li? Lio äkanom-li labön fümi? Too, atos ba äbinon mög lätik oma ad sädrefidön bruli – ko u nen pelot. Älaigolom äl lotidöp, jüs älogom jiyunani, kel älogotof äsä jiut in magod, keli ebo igetom.

Vogäd ofa äbinon ut elas ‚goths'* – ko grimastöf* blägik. Älenlabof klotemi blägik, kel plu äjonon koapafomi ofik, kas äklänedonöv oni. Änilikof lü om, vemo äsmililof, äbradof omi, ed äpedof lipis oka ta omiks. Sekü kod seimik noe äkidof omi balugiko, abi äbeitof donalipi oma igo mu doliko.

“Egetol nuni”, äsagof. Äbinos konstat, no säk. Ädunof gestepi bal, äläkof bludi oma de lips oka, ed äkluinof dili ut, kel itofon doniü cün ofa, ägüflekof ed älüvof omi bluvik ed äsenöli koldi jüi boms.

„Kikodo ädunof-li atosi”, äsäkom oki. Iloveükof-li nuni in blud pijüföli plas in salif? U ba no äbinos nun, ab bos löliko votik. Atosi ötüvülom saidiko suno.

„Kisi kluo nu sötob-li dunön?” äsäkom oki. „Äsötob blibön fagü lotidöp flitömapofa et. Ba sötob sumön loatatoodi e steifülön ad tuvön pladi sefik in zif: ‚Amsterdam'”.

Vego ägetom nuni nulik su telefonöm oka. Atna no äbinos logod te bal – äbinos mödot vemik logodas, kels älogädikons vifiko bal pos votik: logods manik, vomik, yunik, bäldik, klilik, dofik… E vödem äpubon: „NO KANOL KOMPENÖN SO BALUGIKO PÖ MÄTED.”

„Atos äbinon spetabik”, ätikom. „Niludons, das äcenob paleti, e nu takomipons. Ab no äbinos pök obik. Äbinos jiyunan redaherik balid, kel ärübükof valikosi at. Benö! äleadob cütön obi, lio ye äkanob-li sevön osi?”

Täno äsäkom oki: „Kisi logods valik at sinifons-li? No kanob zigolön e kidön pösodis valik at, pläs atos binon mod onsik ad flagön obe, das sötob kidön pösodis fädik mögiküno mödikis.”

Du älülogom kedi nenfinik logodas, dranäl äprimon ad süikon in om. „Binos kid lätik at”, ädasevom. At no äbinon nun. Ba virud-li? Brietadrog-

li*? Stöf kiemik-li? Alo bos, keli ösötom stäänükön dub kids e beits, jüs blud ösüikon. Atos äbinon-li gespik onas ad pök oma? Dinäd ad äbinon-li in stadäd nulik, in kel ebo nu päkeninädom, vilöfiko u no?

„Kludo blig oba no finon”, ädasevom. „Jenöfo pas nu eprimon.”

Äsenälom dranäli in ok vemiköli. Tadun ta dranäl at no ömögon. Ga sio äbinon in blud oma. Töbo äkanom stebedön ad primükön vobi.

‚Amsterdam’ öbinon top süperik, kel gevon-la pötis lemödik. Lips e tuts oma ya äjatons* spetiko. ●

VÖDS ANIK IN VÖDEM LÖPIK PEGEBÖLS (LINGL., DEUT.):

biologakiemik — biochemical – biochemisch;
brietadrog — drug – Rauschgift;
galädakäm — surveillance camera – Überwachungskamera;
‚goth’ — person of the “dark culture” – Grufti.
grim — (doing) makeup – Schminkerei;
grimastöf — makeup – Schminke;
jatön — to tingle – kribbeln;
lafavegamo — halfway (adverb) – auf halbem Wege;
laidabebüdülön — to lesson (somebody) – maßpregeln;
nedatuvülovik — untraceable – unaufspürbar;
notets — information (collection of data) – Informationen;
sefagalädan — security guard – Sicherheitswachmann;
sümedan — lookalike (person) – Doppelgänger;
veigan brietadrogas — drugs courier – Drogenkurier.

KADÄM VOLAPÜKA

nu binädon me limans sököl lul:

‚Hermann Philipps’: cifal,

‚Daniil Morozov’: vicifal,

‚Brian R. Bishop’: stimacifal,

‚Zhang Yutong’,

‚Jan van Steenbergen’.

Bevü atans söl: ‚Brian R. Bishop’ < tü tim at no plu binom kadäman jäfedik.

VII:64:2023

NULIKOS VOLAPÜKIK IN BUKEMS NOTIDIK (NUN).

Ma sev redaka, buk tiädü „Konots di ‚Peterburg'. Penäds fa ‚Nikolaj Gogol'' ” pegeton fa netabukem Rusänik tö Sänt-‚Peterburg' e bukem fedanivera Luralänik tö ‚Ekaterinburg'.

Sotül digitik buka ot as nüned di ‚PDF' id ovedon dil konleta digitik netabukema Rusänik (logolsös padi ladetü ‚https://primo.nlr.ru/permalink/f/df0lai/07NLR_LMS021955519'!). Dub atos buk at luverato poküpon fa nolavans e dunetäbs votik bukemöpas, mödikans kelanas suvo bleibons cedön, das Volapük binon-la nu „pük deadik”.

Hiel Aleksandr Blok dö lekof (1908).

Motäbs mu liföfiks, mu senöfiks tumyela obsik pedrefons dub maläd no sevädik pö sanans koapik e lanöfiks. Maläd at natälo sümon ad lanamaläds e kanon panemön „lekof”. Sümptoms ona binons glepäds smila vesetüköl, kel primon me smilil diabäliko lukofik ä lestigädöl, finikon as lejov e saludiviod.

Sevob utanis, kels fägons ad perön natemami demü smil, nunölo, das mot oksik binof deadöl, das päridikons sekü faemodeadam, das jigam ädulterof. Men bruvülon — e no sevob, va odrinon-li onu, posä ulediton de ob, vinigasäsanti? va nogna okolkömob-li oni? Ed ob it senälob dranäli ad smilön, bi men ebo at fa smil patomöl, konöl dö utos, das pebapükon fa valans e pelüvon fa valans, äsif fabinon-la; äsif no ko on spikob-la, äsif men at jenöfo nonon, te mud ona bruvülon fo ob. Vilob lemufükön oni len jots, gleipön oni len nams, vokädön, das stopedonös ad smilön dö utos, kelos pö ok plu völadon ka lif — e no kanob. Milanan smila koedon blegikön obi it; id ob it ya *nonob*. Obs bofik nonobs. Alan obas binon te smil, bofikans obas binons te muds mäpüdiko bruvülöls. <…>

Lif kinik, jafanäm kinik, dun kinik kanon-li üfo süikön bevü mens suföföl „lekofi”: maläd vönik aiplu vedöl näfätikum? Men — do on it no sevon atosi — pamalädükon dub on; at sümon ad beit vampira; men i vedon bludisugöl, pö on lips svolikons e fulikons me blud, logod vietikon, jokatuts glofons.